

Temozolomide met radiotherapie: chemotherapie ondersteund met bestraling

Hier leest u meer over uw behandeling met Temozolomide en radiotherapie.

Er is bij u een kwaadaardige hersentumor geconstateerd. Uw arts heeft de gecombineerde behandeling bestaande uit bestraling (radiotherapie) en chemotherapie met Temozolomide capsules voorgesteld. Na de combinatie van bestraling en chemotherapie is er vier weken rust, daarna krijgt u nog zes maal chemotherapie in de vorm van (adjuvante) Temozolomide.

De hele behandeling vindt poliklinisch plaats. De bestraling duurt ongeveer zes weken, dagelijks, behalve in het weekend. Op de eerste dag van de bestraling begint u ook met de inname van de Temozolomide chemotherapie capsules. De Temozolomide moet ook in het weekend, als u niet bestraald wordt, worden ingenomen. Op dit blad krijgt u hierover meer informatie.

Hoe werkt chemotherapie?

De cellen in uw lichaam delen zich om zich constant te vernieuwen. Kankercellen delen zich sneller dan andere lichaamcellen en kennen een ongeremde groei. Chemotherapie heeft een remmend effect op de deling van cellen. De kankercellen zijn gevoeliger voor de remmende werking van chemotherapie dan gewone cellen. Door de remming van celdeling kunnen tumoren niet meer groeien. Hierdoor gaan de cellen in de tumor dood en worden dan door het lichaam vernietigd.

Het behandeltraject

Temozolomide samen met radiotherapie <ul style="list-style-type: none">• Bestraling door de week (5/7 dagen - ma t/m vrij)• Temozolomide alle dagen (7/7 dagen - ook op za/zo)• Temozolomide een (tot maximaal 3) uur voor de bestraling innemen. <p>Wekelijks bloed prikken</p> <p>Antibioticum (co-trimoxazol Forte 960 mg) op maandag-woensdag-vrijdag innemen</p> <p>Uw hoofdbehandelaar is de radiotherapeut.</p>	Een maand rust	Temozolomide kuren <ul style="list-style-type: none">• 5 dagen innemen• Herhalen na 4 weken• Maximaal 6 kuren <p>Maandelijks naar de internist-oncoloog en vooraf bloed laten prikken.</p> <p>Na 3 en 6 kuren wordt een MRI scan gemaakt</p> <p>Uw hoofdbehandelaar is de medisch oncoloog.</p>
---	-----------------------	--

Temozolomide (chemotherapie) samen met radiotherapie (bestraling)

De capsules moeten 1 maal daags ingenomen worden. Op de dagen dat u bestraald wordt kunt u de capsules het beste 1 uur (uiterlijk maximaal 3 uur) voor de bestraling innemen.

In het weekend (als u niet bestraald wordt), neemt u de capsules het beste op een vast tijdstip naar keuze in. U neemt de capsules gedurende 46 dagen. Als de bestraling eerder is afgelopen dan stopt u de pillen na de laatste bestraling.

Wat mag ik wel en niet doen, eten en drinken?

✓ Wat mag ik wel en niet doen

U mag bijna al uw dagelijkse activiteiten blijven ondernemen. Hieronder een aantal adviezen:

- Bescherm uw hoofd tegen de zon door bijvoorbeeld een hoed. Smeer u in met zonnebrandcrème factor 20 of hoger wanneer u de zon in gaat.
- Omdat in vaginaal vocht (en sperma) ook restanten van de chemokuur worden uitgescheiden, raden wij aan om tot twee dagen na de kuur een condoom te gebruiken.
- Neem tijdens de chemokuren voorzorgmaatregelen, zodat u of uw partner niet zwanger raakt. Het effect van Temozolomide op het ongeboren kind is namelijk onbekend. Geef tijdens het gebruik van Temozolomide ook geen borstvoeding. Indien er sprake is van kinderwens, overleg dit dan met uw specialist.
- Zoenen, knuffelen en aanraken kan zonder problemen.
- De beleving van seks kan heel anders worden in deze periode, lees ook het informatieblad seksualiteit en kanker, verkrijgbaar in het ontmoetingscentrum.
- Stel een bezoek aan de tandarts uit tot na de chemotherapie. Indien u toch naar de tandarts moet gaan, overleg dan met uw behandelend arts of er voorzorgsmaatregelen moeten worden getroffen.
- Overleg met uw behandelend neuroloog of u motorvoertuigen mag besturen of alleen mag gaan zwemmen.

Als u niet goed weet of iets wel mag/kan tijdens de behandeling, vraag dit dan aan uw behandeld arts in het ziekenhuis.

✓ Wat mag ik eten en drinken

Bepaalde voedingsmiddelen kunnen in combinatie van deze middelen bijwerkingen hebben. Gebruik dan ook geen:

- Rauw vlees(waren) zoals biefstuk, rosbief, carpaccio, tartaar; filet americain, rosbief, rauwe ham, parmaham, ossenworst.
 - Chorizo, salami, cervelaat, Franse droge worst. Goed verhit zijn deze producten wel toegestaan.
 - Leverworst, leverpastei, paté.
 - Rauwe vis, zoals rauw tonijn, sushi. Voorverpakte gerookte vis; zoals gerookte zalm, makreel en paling. Rauwe schelpdieren zoals oester. Haring, dagvers, is toegestaan.
 - Zachte rauwmelkse kaas (au lait cru) en rauwe melk.
-
- Schimmelkazen, en oude kazen. Boerenkaas en schimmelkaas van gepasteuriseerde melk is toegestaan.
 - Rauwe/zacht gekookte eieren, dooier moet gestold zijn.
 - Probiotica zoals Yakult, Vifit, Actimel en Activia.
 - Alcohol

- Grapefruit, noten en bananen
- Softijs

Tijdens de chemokuur kan uw smaak veranderen en uw eetlust verminderen. Indien gezond eten moeilijk wordt, probeer dan in elk geval zoveel calorieën binnen te krijgen dat u op gewicht blijft. U kunt met uw arts of verpleegkundig specialist bespreken of een consult bij diëtiste raadzaam voor u is.

Bijwerkingen

Doordat chemotherapie ook de deling van gezonde cellen remt, kunnen er bijwerkingen ontstaan. Om u hierop voor te bereiden staan de meest voorkomende hieronder benoemd.

✓ Verminderde werking beenmerg

In uw beenmerg worden witte, rode bloedcellen en bloedplaatjes aangemaakt. Door de chemotherapie kan de aanmaak van deze drie types bloedcellen verminderen.

- Wordt het aantal witte bloedcellen te laag, dan bent u extra gevoelig voor infecties. Hier reageert u heftiger op en u kunt dan ook in een korte tijd heel ziek worden. Krijgt u koorts (temperatuur 38,5 Gr. C of hoger) dan wordt u ook dringend geadviseerd onmiddellijk contact op te nemen met het MUMC+. Gelukkig komt dit zelden voor.
- In het beenmerg worden ook de bloedplaatjes gemaakt die zorgen voor de bloedstolling. Door een tekort aan bloedplaatjes bent u extra gevoelig voor bloedingen en het ontstaan van blauwe plekken. Krijgt u een bloedneus, blauwe plekken zonder stoten of kleine rode plekjes op de onderbenen, neem dan direct contact opnemen met het ziekenhuis. Als preventie van een welbepaalde luchtweginfectie/longontsteking (PJP infectie) krijgt u gedurende de chemotherapie 3 keer per week een antibioticum, Cotrimoxazol 960 mg, voorgeschreven. Let op, deze antibiotica beschermt u niet tegen alle infecties.

✓ Misselijkheid en braken

Door de chemotherapie kan u misselijk worden en gaan braken. Om dit zoveel mogelijk te voorkomen krijgt u medicatie voorgeschreven. U krijgt een recept mee voor Primperan of Metoclopramide tabletten. U mag maximaal 3 keer per dag 1 Metoclopramide tabletje gebruiken. Als u te misselijk bent om Metoclopramide in tablet vorm in te nemen, gebruikt u een Metoclopramide zetpil. Indien u onvoldoende resultaat bereikt met Metoclopramide, kunt u Granisetron innemen, tot in totaal 2 tabletten van 1 mg per dag. Blijft u desondanks toch misselijk dan moet u contact opnemen (zie verder).

Indien u (de eerste uren) na inname moet overgeven dient u dit tijdens het volgende polibezoek met uw behandelend arts te bespreken. U mag geen nieuwe of extra capsules innemen, zelfs niet wanneer u ziet dat u de capsules uitbraakt, omdat u anders mogelijk een te hoge dosis van het medicijn binnenkrijgt.

Zorg dat u, ook als niet kunt eten, voldoende drinkt: tot 2 liter per dag. Drink afwisselend water, vruchtensap, bouillon of limonade. Blijft u ondanks de voorzorgsmaatregelen langer dan 24 uur misselijk en u houdt u niets meer binnen, neem dan contact op met het ziekenhuis. Als de misselijkheid zeer heftig is geweest zal de arts u voor de volgende kuur sterkere medicatie voorschrijven.

✓ Obstipatie of diarree

Tijdens de chemokuur kunt u last krijgen van darmverstoppingen. Om dit te voorkomen is het belangrijk dat u genoeg drinkt: tenminste 2 liter per dag. Ook is het belangrijk dat u zoveel

mogelijk volkoren producten, groenten en fruit eet en beweegt. Hebt u meer dan 3 dagen geen ontlasting of heeft u last van heftige buikkrampen, neem dan contact op met het ziekenhuis. Is de darmverstopping niet zo heftig, maar wel hinderlijk, meldt dit dan tijdens uw polikliniekbezoek. U arts kan u dan medicijnen voorschrijven om dit te voorkomen.

Neem bij diarree onmiddellijk contact op met uw behandeld arts.

✓ **Vermoeidheid**

Tijdens de chemokuren merkt u dat u sneller vermoeid wordt. Probeer dan ook een uurtje extra te rusten. Blijf wel in beweging. Verdeel uw energie goed en besteed deze vooral aan het doen van leuke dingen. Als het huishouden te zwaar is schakel dan op tijd hulp in, eventueel door middel van thuishulp. Bespreek dit met uw arts. De mate van vermoeidheid is verschillend, de duur ook. Vraag de voorlichters in het ontmoetingscentrum naar informatiebronnen over kanker en vermoeidheid. Ook kunt u deelnemen aan het programma [Oncologische Revalidatie](#).

Schema Temozolomide kuur samen met radiotherapie

In onderstaand schema staat het tijdspad voor elke kuur benoemd. Hierop kunt zelf ook aantekeningen maken.

Temozolomide samen met radiotherapie (46 dagen)	
<ul style="list-style-type: none"> • Wekelijks Bloedprikken • Bestraling door de weeks (ma t/m vrij) • Temozolomide alle dagen. • Antibioticum op maandag-woensdag-vrijdag innemen 	
1.	24.
2.	25.
3.	26.
4.	27.
5.	28.
6.	29.
7.	30.
8.	31.
9.	32.
10.	33.
11.	34.
12.	35.
13.	36.
14.	37.
15.	38.
16.	39.
17.	40.
18.	41.
19.	42.
20.	43.
21.	44.
22.	45.
23.	46.
Maand rust	

Temozolomide kuren

Kuur/week	1	2	3	4
1	Bloedprikken en bezoek poli arts Eerste 5 dagen achter elkaar innemen capsules en medicatie tegen misselijkheid.			Bloed prikken en telefonisch consult arts
2	Bloedprikken en bezoek poli arts Eerste 5 dagen achter elkaar innemen capsules en medicatie tegen misselijkheid.			Bloed prikken en telefonisch consult arts
3	Bloedprikken en bezoek poli arts Eerste 5 dagen achter elkaar innemen capsules en medicatie tegen misselijkheid.			Bloed prikken en telefonisch consult arts MRI scan om te kijken of therapie aanslaat
4	Bloedprikken en bezoek poli arts Eerste 5 dagen achter elkaar innemen capsules en medicatie tegen misselijkheid.			Bloed prikken en telefonisch consult arts
5	Bloedprikken en bezoek poli arts Eerste 5 dagen achter elkaar innemen capsules en medicatie tegen misselijkheid.			Bloed prikken en telefonisch consult arts
6	Bloedprikken en bezoek poli arts Eerste 5 dagen achter elkaar innemen capsules en medicatie tegen misselijkheid.			Bloed prikken en telefonisch consult arts MRI scan om te kijken of therapie aanslaat

Contact

Heeft u na het lezen van dit document nog vragen neem dan contact met ons op. Neem daarnaast *direct* contact op met ons wanneer u de volgende klachten ervaart:

- Koorts hoger dan 38,5 graden;
- Een bloedneus, veel blauwe plekken of rode vlekjes op uw benen;
- misselijk/braken/pijnlijke mond waardoor meer dan 24 uur geen drinken binnen kunnen houden/krijgen
- meer dan 3 dagen geen ontlasting of meer dan 24 uur diarree

Tijdens kantooruren:

Polikliniek Oncologie:

043-3876400

Verpleegkundig specialist Mieke Geurts:

043-3876400, sein **62552** aanwezig op ma, do, vr

Telefoon na kantooruren, in weekenden en op feestdagen:

Verpleegafdeling A5:

043-3876510 of **043-3876513**

Websites

- www.hersentumor.nl
- www.hersenstichting.nl
- www.hersentumoren.info
- www.mumc.nl
- www.stophersentumoren.nl
- oncologie/hersentumorcentrum